

ZNOVU K SOUČASNÉMU NOVOPOHANSTVÍ

Ivan O. Štampach

Kdybychom posuzovali novopohanství podle jeho deklarované přítomnosti v české populaci, ukázalo by se, že jen nepatrné zlomky promile českých obyvatel o sobě říkají, že jsou novopohané, pohané, stoupeni rodné, starobylé, původní či archaické víry nebo obyčeje. Mohlo by se zdát zbytečné věnovat tomuto okruhu pozornost. Přesto však se jim lidé uvažující o současném náboženství, ať religionisté nebo teologové, a také sociologové, psychologové a antropologové věnují. Dingir se k tomuto tématu vracel příležitostně. Tematický blok článků přichází po 13 letech. Předchází byl v Dingiru 1/2002.

Autorsky tématu současného novopohanství dominuje mladý religionista **Pavel Horák**, který k tomuto tématu píše doktorskou disertační práci. V pilotním článku *Současné české novopohanství* (s. 8) probírá systematicky jednotlivé současné nebo nedávno působící skupiny. V článku *Studium novopohanství* (s. 18) referuje o postupném pronikání těchto otázek do současné religionistiky a přidružených oborů. Připomíná i rozpaky ohledně uchopení otázky. Dva články Pavla Horáka doplňuje jeho rozhovor s britským profesorem **Ronaldem Huttonem** pod názvem *Být pohanem bude brzy normální* (s. 24), který je pro nás přínosný kromě informací o studovaných skupinách a způsobu jejich studia rovněž i tím, že respondent je insider. Je uznávaným badatelem a zároveň se osobně přihlašuje k novopohanství. Rozhovor s ním je proto také nezamýšleným příspěvkem do diskuse, jak může religionistické práci prospívat nebo překážet badatelova osobní příslušnost.

Hana Němečková, religionistka původem z Husitské teologické fakulty, se v článku *Eklektici a rekonstrukcionisté* (s. 12) zabývá srovnáním českého novopohanství s finským. Severské pohanské směry tvoří dva samostatné okruhy. Známější je u nás zatím skandinávský germánský. Souhrnných informací o estonském novopohanství (Finové a Estonci navazují na společnou tradici) se lze nadít později; jsou také zpracovány.

Oborem **Kamily Velkoborské** je antropologie náboženství a publikovala dosud na téma pohanství a magie. V krátkém textu *Kult Velkého Vlka* (s. 15) popisuje téměř jako příběh přerod skupiny někdejších českých aktérů germánského směru ásatrú ve smečku uctívačů Velkého Vlka. Strukturovaný rituál přechází v počínání extatické a divoké. Tato změna orientace má co dělat s životním stylem v souladu s přírodou, což je (včetně života v přírodě) volba aspoň některých z nich.

Podle dobrého zvyku nechává Dingir promluvit zástupce sledovaného duchovního směru. V tomto čísle je reprezentuje autor, který ovšem neposkytuje jen prostou osobní „konfesi“. Je schopen odstupu a celkového pohledu v kontextech, a proto vstupuje do odborné diskuse. Je jím aktivní příslušník hnutí wicca, které bývá řazeno k novopohanství, nejvíce keltskému, avšak s prvky odjinud, a také k magii. **Jakub Achrer** v článku *Pohané v moderní společnosti* (s. 21) oceňuje tolerantní pluralitní poměry a ukazuje, jak prospívají nalezení vlastní pohanské identity.

I když je deklarovaných pohanů a novopohanů u nás spíše několik desítek, přítomnost předkřesťanských antických tradic a dědictví předků evropských etnik (Keltů, Germánů a Slovanů) je v kultuře markantní. K různým pohanským aspektům se kultura (filosofie, politika, výtvarné umění, hudba, literatura i divadlo) vrací na počátku renesance, v osvícenství a v romantismu. Tím je novopohanské téma aktuální pro mnohem širší okruh zájemců. ■

OBSAH

Jsou alevité muslimové? (Luboš Kropáček) 2

Zahraničí

Náboženstvo do věku stresu (Pavol Kosnáč) 5

Z domova

Léčitelská církev (Zdeněk Vojtíšek) 7

Téma

Současné české novopohanství (Pavel Horák) 8

Eklektici a rekonstrukcionisté (Hana Němečková) 12

Kult Velkého vlka (Kamila Velkoborská) 15

Studium novopohanství (Pavel Horák) 18

Pohané v moderní společnosti (Jakub Achrer) 21

Rozhovor s Ronaldem Huttonem

Být pohanem bude brzy normální (Pavel Horák) 24

Info-servis

..... 26

Události

Kongres jógy v Bukurešti (Alena Došková) 28

Taizé po 15 letech opět v Praze (Vojtěch Tutr) 28

Lughnasad v Nasavrkách (Kristýna Ullrichová) 28

Recenze

Tvrdá čísla o českém náboženství (Zuzana Kostíková).. 29

Nová náboženská hnutí v hledáčku sociální práce 29

(Tereza Novotná)

Hledání neznámého čtenáře (Jan Sušer) 29

Laozi lepší než Lao-c' (Josef Sanitřák) 30

Rejstřík

..... 32

Esej

Staropohané a novopohané (Jiří C. Klimeš) 33

Čtení

Wicca: první zasvěcení
(Jakub Achrer – Zahrada)

Doc. ThDr. **Ivan O. Štampach** (*1946) působí jako docent na katedře religionistiky Fakulty filozofické Univerzity Pardubice.